

Violas Annas Bīriņas mantojums ar vērtību

Līvānos Latgales mākslas un amatniecības centra izstāžu zālē līdz 17. jūlijam skatāma novadnieces, mākslinieces Violas Annas Bīriņas keramikas izstāde "Mantojums".

Izstādes kopējo noskaņu papildina melnbaltās fotogrāfijas, kurās redzama mākslinieces vecmāmiņa dažādās dzīves situācijās, arī pati Viola bērnībā. Pagātne savijas ar tagadni un papildina viena otru. "Tā ir tā netveramā vērtība, ko bieži nepamanām, nenovērtējam. Mantojums dziļākā nozīmē, ar dziļākām vērtībām," izstādes noskaņu atklāj Viola. Šajā izstādē ir tikai Violas veidotie trauki.

Ideja radās no vecmammās tamborētā galdauta. "Mammās skapī atrastais vecmammās tamborētais galdauts ieguva otru elpu – palīdzot veidot ornamentus un nospiedumus uz māla traukiem. Šādā veidā, rotaļājoties ar faktūrām, arī tapa izstāde ar nosaukumu "Mantojums", izstādes idejas aizsākumu atklāj māksliniece. "Visa cilvēka dzīve ir pieredze, kas ir mantojums, kuru var katrs tikai sev raksturīgā veidā nodot tālāk. Tas ir mūsu neredzamais mantojums. Redzamajam mantojumam nav tik ilgs mūžs – to nevar nodot paaudzēs caur dzīvesziņu, bet arī tam var ļaut dzīvot tālāk laikmeta elpā," tas ir viens Violas izstādes nosaukumu tulkojums, otrs ir daudz dziļāks. "Tas ir stāsts par stiprām lauku sievietēm, kas spēja izaudzināt piecus bērnus, apstrādāt laukus, braukt tirgoties uz Sanktpēterburgu un vēl darināt tik skaistas lietas. Doma, ko mēs kā bērni spējam paņemt no saviem vecākiem. Tas ir tas redzamais manos traukos, bet vēl jau ir daudz tā neredzamā, ko esam paņēmuši no saviem senčiem," teic Viola. Viņa piekrīt, ka ir jāiet līdzī laikam, bet tās vērtības, ko esam pārņēmuši, nevajag pazaudēt, bet gan parādīt atbilstoši laikam.

Viola podniecības iemaņas apguvusi pašmācības ceļā. Vērojot vīra keramiķa Staņislava Viļuma darbošanos, ar laiku arī pašai radās vēlme pamēģināt. Viņai ir savs stils, skatījums. Viola savus darbus lipina, viņa nemaz nestrādā ar ripu. "Mālam ir savas prasības, ir lietas, ko nevar izveidot. Arī man pašai bija lietas, ko izpratu tikai ar laiku. Nesapratu, kāpēc tas trauks plīst, tas man nepatika, neredzēju jēgu taisīt, ja viss saplīst, bet bija tik patīkama sajūta, kad atklāju, kāpēc, tad arī varēju iet tālāk," smaidot saka Viola. Viņa pilnībā ir atteikusies no glazūrām. "Strādāju ar stilu, struktūru. Meklēju tos nospiedumus," teic Viola.

Violai patīk melnā keramika – svēpētie trauki. Arī cilvēkiem ir iepatikušies Violas darbi. Viņa neslēpj, ka sākumā viņu vairāk zināja Rīgā, bet tagad arī dažādos gadatirgos meklē viņas traukus. Viola smaidot saka: "Pamanīju, ka arī manus darbus sāk kopēt. Sākumā nevarēju saprast, vai priecāties vai dusmoties. Man laikam traucē tā akadēmiskā izglītība. Tur ļoti strikti izturas pret plaģiātismu. Tagad esmu mākslas pasaulē, un te uz to skatās daudz savādāk. Ir tāds ideju loks, kur idejas pārklājas. Tā ir tāda šaura robeža, kuru nevajadzētu pārkāpt, bet, ja nemācītos no citiem, tad tas arī būtu traki."

Latgalē podniecībai ir dziļas tradīcijas. Katram podniekam ir savs rokraksts, savs pircēju loks. Trauku skaits ir limitēts, jo tas ir roku darbs.